

tijd. Bovendien is het gebouw langs twee zijden ingesloten. In de bouwperiode was dit een punt van kritiek, maar Roelandt wist die nadelen tot voordelen om te buigen. Langs de straatzijde is het perceel 90 m lang, met links aan de zaalzijde een dieper deel en verder een langgerekte smalle strook tot aan het gerechtshof. Roelandt buitte dit gegeven uit om op begane grond een ingenieuze afwikkeling van de publieksstromen te bekomen, conform aan de tijdgeest. De werving in het midden van de symmetrische neo-rennaissance-gevel werd uitgewerkt als een aparte 'descente à couvert' voor koetsen met een indrukwekkend peristylum. Hier lag ook een directe toegang naar de hoger gelegen redoutezaal met twee statige, symmetrische trappen. Links was de vestibule voor de voetgangers voorzien, zodat die niet door de koetsen gehinderd werden. Een eretrap voerde naar de loges, terwijl het plebs met een aparte toegangstrap naar het paradijs afgevoerd werd. Rechts lag op begane grond een café-restaurant. Op de eerste etage kon Roelandt door deze opstelling een indrukwekkende 'enfilade' van drie zalen (foyer, redoutezaal met peristylum en concertzaal), naar het achttiende-eeuwse paleismodel maken. De inbreng van de decorateurs Philastre en Cambon is in de aankleding van o.a. deze enfilade van doorslaggevend belang geweest. Zij stonden

toen op het toppunt van hun roem, o.a. dankzij hun belangrijke bijdrage aan de Bourlaschouwburg in Antwerpen. Hun uitzonderlijke kennis van historische stijlen en trompe-l'oeil techniek leverde een virtuoos decor op van renaissance-motieven, gecombineerd met andere stijlen. De buitengewone pracht en levendigheid ervan werd door latere restauraties sterk afgevlakt. Bij onderzoek bleek de oorspronkelijke schildering goed te herstellen. Dat was binnen het beschikbare budget echter niet dadelijk te realiseren. Liever dan wat oppervlakkig opknipwerk te leveren besloot men dan de definitieve restauratie van de zalen uit te stellen, twee van de drie zalen (redoute- en concertzaal) voorlopig niet publiek toegankelijk te maken, en de sporen van het onderzoek op een wand van het foyer duidelijk zichtbaar te laten. Dat alles in de hoop dat zo op termijn nieuwe fondsen kunnen gevonden worden om tot een totale restauratie van het oorspronkelijke decor over te gaan. Op de begane grond, in de vestibule onder het foyer, bleek het wel mogelijk om in de eerste fase een reconstructie van de sfeer van de oorspronkelijke vestibule te maken, al werd hier geen uiterste historische nauwgezetheid betracht. In de zaal bleek een reconstructie van de oorspronkelijke vorm van het loge-theater, na de diverse verbouwingen van 1887 en later, met o.a. de aanleg van een eerste

balkon, onmogelijk. Het oorspronkelijke plafond van Philastre en Cambon werd wel gerestaureerd. Andere ingrepen daarentegen zijn een quasi onzichtbare aanpassing van de gegeven situatie aan nieuwe brandvoorschriften, akoestische eisen en de nood aan een consolidatie van de draagstructuur van de zaal.

De ruimte achter de toneellijst daarentegen is drastische gerenoveerd: alle oude machinerie (ook van Philastre en Cambon) werd verwijderd. Het zijtoneel werd vergroot, de decorateliërs werden verwijderd en nieuwe geïnstalleerd, een nieuwe repetitiezaal en nieuwe loges werden aangelegd. Opvallend is ook dat er een goede oplossing bedacht werd voor de aanvoer van decors: aan de Ketelvest werd een brug over het water gelegd tot aan de achterzijde van de scène. Hiermee werd het werk van stadsarchitect Van Rijsselberghe, die vanaf 1911 het probleem van de slechte uitrusting van Roelandts scène al probeerde op te lossen met nieuwe loge-blokken en achteringen, voleind. Het vernieuwde theater heeft zo een hoogwaardige, zij het niet exuberante, scène-infrastructuur die – vanuit de publiekszijde gezien – de negentiende-eeuwse logica van de toneellijst als scheiding tussen publiek en scènegebeuren blijft volgen. De totale kostprijs van de restauratie en renovatie bedroeg tot op heden ca. 820 miljoen.

